Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy

XXXVIII Egzamin dla Aktuariuszy z 20 marca 2006 r.

Część I

Matematyka finansowa

WERSJA TESTU A

lmię	i naz	zwisk	0 0SO	by eg	zamin	owan	ej:

Czas egzaminu: 100 minut

- 1. Ile wynosi duration renty wieczystej, która wypłaca kwotę $(-1)^{k-1}$ na początek roku k (k = 1, 2, ...). Stopa dyskontowa i = 5%. Podaj najbliższą wartość:
  - A) -0.49
  - B) -0.29
  - C) -0.09
  - D) 0.11
  - E) 0.31

- **2.** Które z poniższych stwierdzeń są prawdziwe (i>0):
  - (i) Jeżeli a(t) = c, dla c, t > 0, wówczas $\int_{0}^{t} \delta_{s} ds = \ln c$
  - (ii) Dla całkowitego n > 0 i rzeczywistego t > 0:

$$\frac{d}{d\delta}\Big(\!(\bar{I}\,\bar{a}\big)_{\!\bar{n}|}\Big) = -\int_{0}^{n} t^{2}e^{-\delta t}dt$$

(iii) Dla całkowitych n oraz t (n > t > 0):

$$-\int_{0}^{t} \frac{2}{\overline{s_{n-x}}} dx = \ln \left(\frac{\overline{s_{\overline{n}}} - \overline{s_{\overline{t}}}}{\overline{s_{\overline{n}}}} \right).$$

- A) tylko (ii)
- B) tylko (iii)
- C) (i) i (ii)
- D) wszystkie
- E) (i) i (iii)

- **3.** Ile wynosi cena rocznej europejskiej opcji kupna "do wyboru" przy następujących założeniach:
  - a) opcja uprawnia do zakupu za rok akcji jednej z dwóch spółek, wybranej przez właściciela opcji w dniu realizacji opcji,
  - nabycie akcji spółki X może nastąpić po 50 PLN, nabycie akcji spółki Y po 70 PLN,
  - c) rozkład ceny akcji spółki X za rok jest wykładniczy ze średnią 50, rozkład ceny akcji spółki Y jest również wykładniczy ze średnią 75,
  - d) oczekiwana stopa zwrotu z inwestycji w opcję i = 15%.

Odpowiedź (podaj najbliższą wartość):

- A) 35,6
- B) 37,9
- C) 39,7
- D) 42,1
- E) 44,5

- **4.** Oblicz wartość bieżącą rosnącej renty nieskończonej płatnej z dołu na koniec kolejnych lat o płatnościach 1,2,3, ...jeżeli stopa i wynosi:
  - 1%, dla lat 5k+1
  - 3%, dla lat 5k+2
  - 5%, dla lat 5k+3
  - 7%, dla lat 5k+4
  - 9%, dla lat 5k+5

dla
$$k = 0,1,2,3,...$$

Podaj najbliższą wartość:

- A) 429,6
- B) 433,4
- C) 438,2
- D) 443,0
- E) 447,8

- **5.** Dany jest nieskończony ciąg rent nieskończonych płatnych z góry, gdzie renta startująca na początku roku k (k = 1,2,3,4,5,...) wypłaca na początku lat k, k+2, k+4, k+6, ... (płatności każdej renty następują co 2 lata) kwoty k, k+1, k+2, k+3,... Ile wynosi bieżąca wartość tego ciągu rent przy założeniu i₁ = 5% dla lat parzystych oraz i₂ = 10% dla lat nieparzystych (podaj najbliższą wartość) ?
  - A) 2 004
  - B) 2118
  - C) 2208
  - D) 2328
  - E) 2459

- **6.** Zakład ubezpieczeń oferuje swojemu klientowi jako opcję dodatkową przy polisie życiowej możliwość zakupu za rok renty wiecznej płatnej corocznie z dołu o płatnościach 1,2,3,....., której cenę ustalono przy i₁ = 5%. Oblicz wysokość rezerwy netto jaką zakład powinien utworzyć dzisiaj na taką opcję dodatkową przy następujących założeniach:
  - a) prawdopodobieństwo zgonu klienta w ciągu najbliższego roku q = 5% (wówczas wygasa możliwość skorzystania z opcji dodatkowej),
  - b) klient skorzysta z opcji dodatkowej zawsze, gdy będzie to dla niego korzystne w porównaniu do ceny rynkowej renty,
  - c) rynkowa stopa procentowa dla tego typu renty wieczystej za rok ma rozkład równomierny na przedziale (3%, 7%),
  - d) stopa techniczna dla tego typu rezerwy na najbliższy rok $i_2 = 8\%$,
  - e) rezerwa ma pokryć ryzyko ukształtowania się za rok ceny rynkowej renty powyżej ceny oferowanej klientowi w opcji dodatkowej.

Podaj najbliższą wartość.

- A) 119,7
- B) 121,6
- C) 123,8
- D) 126,2
- E) 128,9

- 7. Kredyt w wysokości 100 000 PLN jest spłacany w 20 ratach płatnych na koniec kolejnych lat o postaci X, X+a, X+2*a, ..., X+19*a (X, a nieujemne stałe). Efektywna roczna stopa oprocentowania kredytu wynosi i = 7%. Ile wynosi a, jeżeli w 10 racie 60% stanowią odsetki ? Podaj najbliższą wartość.
  - A) 210
  - B) 240
  - C) 270
  - D) 300
  - E) 330

- 8. Oblicz wartość obecną nieskończonej renty, która płaci na początku roku k (k = 1, 2, 3,...) kwotę $\sum_{r=1}^{k} \alpha^{r-1}$ dla $\alpha = \frac{3}{4}$. Efektywna roczna stopa wynosi i = 5%. Podaj najbliższą wartość:
  - A) 67,2
  - B) 69,8
  - C) 71,7
  - D) 73,5
  - E) 75,3

- 9. Rachunek oszczędnościowy założono w chwili 0 z wpłatą początkową 1. Następnie na rachunek dokonywane są w sposób ciągły wpłaty z roczną intensywnością $C_t = \frac{1}{1+t} B_t$, gdzie B_t oznacza wartość rachunku w chwili t>0. Ciągła intensywność oprocentowania środków na rachunku wynosi $\delta_t = \frac{1}{1+t}$. Wyznacz B_t w chwili 1. Odpowiedź (podaj najbliższą wartość):
  - A) 3
  - B) 4
  - C) 5
  - D) 6
  - E) 7

- 10. Pan Jan zaciągnął kredyt w wysokości 300 000 PLN. Nominalna roczna stopa oprocentowania wynosi 5.5%. Prowizja dla banku za jego udzielenie wyniosła 2% wartości. Pan Jan wybrał opcję 3-miesięcznej karencji w spłacie kapitału (przez pierwsze 3 miesiące spłaca wyłącznie odsetki). Po 3 miesiącach karencji kredyt jest spłacany w 360 równych miesięcznych ratach z dołu. Po zapłaceniu 120 rat, pan Jan spłaca całość pozostałego mu do spłaty kredytu jednorazowo na koniec kolejnego miesiąca. Ile wyniosła łączna nominalna suma kosztów tego kredytu ? (podaj najbliższą wartość).
  - A) 155 027
  - B) 158 027
  - C) 160 777
  - D) 162 152
  - E) 163 287

Egzamin dla Aktuariuszy z 20 marca 2006 r.

Matematyka finansowa

Arkusz odpowiedzi*

Imię i nazwisko:
Pesel:
OZNACZENIE WERSII TESTII

Zadanie nr	Odpowiedź	Punktacja⁴
1	A	
2	С	
3	В	
4	D	
5	C	
6	A	
7	Е	
8	D	
9	В	
10	Е	

^{*} Oceniane są wyłącznie odpowiedzi umieszczone w *Arkuszu odpowiedzi*.
* Wypełnia Komisja Egzaminacyjna.